

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-01-

Nr. (4.5-82)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. BIRŽELIO 11 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į 2021 m. birželio 29 d. priimtą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.125, 6.228¹², 6.228¹⁴, 6.350, 6.363, 6.364, 6.419 straipsnių, šeštosios knygos XVIII¹ skyriaus ir priedo pakeitimo bei kodekso papildymo 6.350¹, 6.364¹, 6.364², 6.364³ ir 6.364⁴ straipsniais įstatymą (toliau – Įstatymas), kuriuo perkeliama 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų ir 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo – pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB. Įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi priimti šio Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, Atsižvelgiant į Įstatymo pakeitimus ir siekiant įgyvendinti minėtą nuostatą, tikslinamas vienas iš Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų – Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Mažmeninės prekybos taisyklės).

Nutarimo projekto tikslas – Nutarimo projektu keičiamose Mažmeninės prekybos taisyklėse siekiama aiškiau reglamentuoti prekių kokybės reikalavimus, pardavėjo atsakomybę už prekių trūkumus, pardavėjo atsakomybės apimtį ir terminus, taip pat vartotojų teises, kai prekė yra netinkamos kokybės. Atsižvelgiant į sparčią išmaniųjų produktų ir technologijų plėtrą, minėtame Įstatyme buvo įtraukta skaitmeninių elementų turinčios prekės sąvoka¹, apimanti prekes su integruotu skaitmeniniu turiniu (pavyzdžiui, programine įranga). Pažymima, kad skaitmeninių elementų prekių pirkimui-pardavimui taikomos tos pačios teisės normos kaip ir kitoms prekėms, su

¹ Įstatymo Aiškinamajame rašte nurodyta, kad, skaitmeninių elementų turinti prekė - tai materialus kilnojamas daiktas, į kurį įtrauktas skaitmeninis turinys ar skaitmeninė paslauga, arba kuris yra su skaitmeniniu turiniu ar skaitmenine paslauga susietas taip, kad be skaitmeninio turinio ar skaitmeninės paslaugos prekė negalėtų atlikti savo funkcijų (pavyzdžiui, išmanusis telefonas, išmanusis laikrodis, išmanusis televizorius, navigacijos įrenginys ir kt.). Skaitmeninis turinys į prekę gali būti iš anksto įdiegtas prieš pirkimo-pardavimo sutarties sudarymą arba gali būti įdiegtas vėliau, po sutarties sudarymo (pavyzdžiui, išmanaus telefono operacinė sistema, fotoaparato taikomoji programa).

tam tikrais ypatumais, pavyzdžiui, dėl įdiegimo instrukcijų ir (ar) naujinių, todėl atitinkamai Nutarimo projektu siekiama patikslinti tam tikras Mažmeninės prekybos taisyklių nuostatas, papildant, kad jos taikomos ir skaitmeninių elementų turinčioms prekėms. Kartu siekiama patikslinti Mažmeninės prekybos taisyklių taikymo apimtį, nurodant, kad Mažmeninės prekybos taisyklės nėra taikomos ne tik energijos pirkimui-pardavimui, kai ji tiekama inžineriniais tinklais, mažmeninei prekybai vaistais, bet ir teikiant vartotojui skaitmeninį turinį ar skaitmenines paslaugas, kai jos nėra siejamos su skaitmeninių elementų turinčia preke. Nutarimo projektu taip pat siekiama patikslinti nuorodas į konkrečius Civilinio kodekso straipsnius, kurie pasikeitė perkėlus minėtas direktyvas į Įstatymą.

Kartu tikslinamas esamas nuotolinės prekybos ir prekybos pagal ne prekybos patalpose sudaromas sutartis teisinis reguliavimas, siekiant įgyvendinti „Šešėlinės ekonomikos ir pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį mažinančių veiksmų plano“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 1K-317 „Dėl Šešėlinę ekonomiką ir pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį mažinančių veiksmų plano patvirtinimo“, 11 priemonę, kurioje numatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija turi įvertinti verslo liudijimo ir individualios veiklos pažymėjimo numerio privalomo nurodymo viešai skelbiamuose prekių pardavimo ir paslaugų teikimo skelbimuose efektyvumą ir pateikti Vyriausybei pasiūlymus. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, įvertinusi tai, kad minėta pardavėjo pareiga jau yra nustatyta Mažmeninės prekybos taisyklių 26.14 papunktyje ir galioja nuo 2019 m. gegužės 1 d., tačiau vis dar nėra konkrečių duomenų ar įrodymų, kad toks teisinis reguliavimas prisidėjo prie šešėlinės ekonomikos mažinimo šalyje, išreiškė abejonę šiuo metu įtvirtintos pardavėjo pareigos efektyvumu ir pirminiame Nutarimo projekto variante pasiūlė atsisakyti šios pardavėjo pareigos, kaip perteklinės ir neefektyvios. Gavus institucijų pastabų, šiuo klausimu buvo suorganizuotas tarpinstitucinis pastabų aptarimas, kurio metu Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nurodė, kad pagal dabartinę pardavėjo pareigos formuluotę nėra aišku, kuriame pasiūlymo (ofertos) pateikimo pirkėjui momente pardavėjas turi nurodyti minėtus duomenis apie savo vykdomą veiklą. Dėl šios priežasties, pardavėjai, nenurodantys savo duomenų el. erdvėje, tvirtina, kad šiuos duomenis pateiks konkrečiam pirkėjui prieš sudarant sandorį. Tiek Valstybinė mokesčių inspekcija, tiek Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba pažymėjo, kad informacijos apie pardavėją prieinamumas yra svarbus ne tik vartotojui, bet ir kontroliuojančioms institucijoms, vykdančioms ūkio subjektų veiklos priežiūrą. Atsižvelgiant į šiuos argumentus, atnaujintu Nutarimo projektu siūloma papildyti Mažmeninės prekybos taisyklių 26.14 papunktį rekomendacinio pobūdžio nuostata, kad pardavėjas informaciją apie savo vykdomą veiklą (individualios veiklos vykdymo pažymos numerį, jei įregistruotą individualią veiklą vykdo pagal pažymą, arba verslo liudijimo numerį, jei veiklą vykdo įsigijęs verslo liudijimą) gali nurodyti jau teikdamas pasiūlymą dėl prekių pardavimo elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose).

I. Sprendžiamos problemos	1. Aktualioje Mažmeninių prekybos taisyklių redakcijoje yra reglamentuota, kad vartotojas turi teisę reikalauti iš pardavėjo pakeisti prekę, sumažinti prekės kainą, neatlygintinai pataisyti prekę, vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti grąžinti sumokėtą kainą, tačiau nėra nustatyta, kokiais atvejais vartotojas įgyja šias teises, o pardavėjas įsipareigoja šias teises vartotojui užtikrinti. Įstatyme nustatyta dviejų pakopų vartotojo teisių gynimo
---------------------------	---

	<p>priemonių sistema: jeigu paaiškėja, kad prekė yra netinkamos kokybės, pirmiausia vartotojas turi teisę į prekės tinkamos kokybės užtikrinimą. Neužtikrinus prekės tinkamos kokybės pirmojoje pakopoje (t. y. tinkamai nepataisius prekės ir jos nepakeitus tinkamos kokybės preke), vartotojas turi teisę reikalauti sumažinti prekės kainą arba nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį (antroji pakopa). Be to, vartotojas gali iškart reikalauti kainos sumažinimo arba sutarties nutraukimo, jeigu 1) trūkumas yra esminis; 2) pardavėjas pareiškė arba iš aplinkybių yra aišku, kad pardavėjas neužtikrins prekės tinkamos kokybės per protingą terminą arba tai sukels didelių nepatogumų vartotojui. Atsižvelgiant į tai, kad Mažmeninės prekybos taisyklės nėra suderintos su Įstatymu, gali būti tinkamai neužtikrinamos abiejų šalių – pardavėjų ir vartotojų – teisės ir pareigos.</p> <p>2. Mažmeninės prekybos taisyklėse nėra reglamentuota pardavėjo pareiga, parduodant skaitmeninių elementų turinčias prekes, informuoti vartotoją apie būtinus naujinius (įskaitant saugumo naujinius) bei pateikti aiškias diegimo instrukcijas, dėl ko gali nukentėti šių prekių kokybė.</p> <p>3. Priėmus Įstatymą, Mažmeninės prekybos taisyklėse esančios nuorodos nukreipia į netikslūs Civilinio kodekso straipsnius, dėl ko gali būti klaidinami tiek pardavėjai, tiek vartotojai.</p> <p>4. Pardavėjas, prieš parduodamas prekes vartotojui pagal nuotolines sutartis ar ne prekybos patalpose sudaromas sutartis, turi nurodyti nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymos numerį arba verslo liudijimo numerį, tačiau nėra aišku, kuriame pasiūlymo (ofertos) pateikimo momente pardavėjui rekomenduojama pateikti vartotojui minėtus duomenis apie savo vykdomą veiklą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme išsamiai reglamentuojamos sąlygos, kuomet vartotojas turi teisę reikalauti iš pardavėjo pakeisti prekę, neatlygintinai pašalinti prekės trūkumus, proporcingai sumažinti prekės kainą arba vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti grąžinti sumokėtą kainą, laikantis teisinio reguliavimo ekonomiškumo principo Nutarimo projekte šios sąlygos nėra atkartojamos, o tik pateikiamos nuorodos į minėtą Įstatymą.</p> <p>2. Patikslinama Mažmeninės prekybos taisyklių taikymo sritis, nustatant, kad šios taisyklės nėra taikomos teikiant vartotojui skaitmeninį turinį ar skaitmenines paslaugas, kai jos nėra siejamos su skaitmeninių elementų turinčia preke.</p> <p>3. Nutarimo projektu įvedama „skaitmeninių elementų turinčios prekės“ sąvoka bei patikslinamos Mažmeninės prekybos taisyklės, papildant, kad skaitmeninių elementų turinčioms prekėms taikomos tos pačios nuostatos kaip ir kitoms prekėms su tam tikrais ypatumais.</p> <p>4. Įtvirtinama nauja pareiga pardavėjui informuoti pirkėją apie naujinius (įskaitant su saugumu susijusius naujinius) bei užtikrinti, kad šie naujiniai būtų teikiami tokiomis sąlygomis, kokios yra nustatytos Įstatyme.</p> <p>5. Atsižvelgiant į minėtą Įstatymu priimtus Civilinio kodekso pakeitimus,</p>

	<p>kurie įsigalios nuo 2022 m. sausio 1 d., Nutarimo projektu patikslinamos nuorodos į konkrečius Civilinio kodekso straipsnius.</p> <p>6. Patikslinamas Mažmeninės prekybos taisyklių 26.14 papunktis, nurodant, kad pardavėjui rekomenduojama jau teikiant pasiūlymą dėl prekių pardavimo elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose) nurodyti nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymos numerį, jei įregistruotą individualią veiklą vykdo pagal pažymą, arba verslo liudijimo numerį, jei individualią veiklą vykdo įsigijęs verslo liudijimą.</p>
III. Priemonių įgyvendinimo kaštai	Nutarimo projekte siūlomoms nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Nutarimo projektą, numatoma ši nauda visuomenei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mažmeninės prekybos taisyklių nuostatos bus suderintos su Įstatymo nuostatomis. 2. Pardavėjams ir vartotojams bus aiškiau suprantamos jų teisės bei pareigos, ypač perkant-parduodant skaitmeninių elementų turinčias prekes, taip pat užtikrinama tinkama šių prekių kokybė. 3. Patikslinus pardavėjo pareigą, kad nuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos vykdymo pažymos numerį (jei įregistruotą individualią veiklą vykdo pagal pažymą) arba verslo liudijimo numerį (jei individualią veiklą vykdo įsigijęs verslo liudijimą) rekomenduojama nurodyti jau teikiant pasiūlymą dėl prekių pardavimo elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose), bus užtikrinama tiek vartotojų, tiek kontroliuojančių institucijų teisė gauti išsamią informaciją apie pardavėją.

Priėmus Nutarimo projektą, jo įgyvendinimui kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Nepriklausomų prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, Lietuvos verslo konfederacijai ir Asociacijai Investors' Forum.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pateiktas pastabas, iš dalies patikslintas pagal Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos pateiktą pastabą bei atsižvelgta į daugumą Teisingumo ministerijos pateiktų pastabų. Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Nepriklausomų prekybos įmonių asociacija, Lietuvos verslo konfederacija ir Asociacija Investors' Forum per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente nustatytą 10 darbo dienų išvados pateikimo terminą pastabų nepateikė, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nuostatomis, laikytina, kad jos pritaria Nutarimo projektui be pastabų.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS).

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento (direktorius – Tomas Urban, tel. 8 605 73 442, el. p. Tomas.Urban@eimin.lt) Verslo politikos skyriaus (vedėja – Inga Burlėgienė, tel. 8 645 58 539, el. p. Inga.Burlegiene@eimin.lt) patarėja Evelina Maskoliūnaitė (tel. 8 614 32 821, el. p. Evelina.Maskoliunaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas, 2 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 3 lapai.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.
5. Institucijų raštai, 9 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Evelina Maskoliūnaitė, tel.: 8 614 32 821, el. p. Evelina.Maskoliunaite@eimin.lt